

6. 12. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Mlčenlivost auditora ve vztahu k trestnímu řízení

Autoři článku v nedávné době narazili na právní otázku, jakým způsobem se má zachovat auditor, pokud je dožádán policejním orgánem se souhlasem soudce k poskytnutí informací chráněných zákonnou povinností mlčenlivosti. Má auditor povinnost požadovanou informaci poskytnout?

Jinými slovy jde o právní otázku, zda se na auditora **uplatní § 8 odst. 5 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním** (dále jen „trestní řád“), dle kterého platí: *„Nestanoví-li zvláštní zákon podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze tyto informace pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce. Tím není dotčena povinnost mlčenlivosti advokáta podle zákona o advokacii.“*

Uvedené ustanovení bylo do trestního řádu zavedeno zákonem č. 265/2001 Sb., když důvodová zpráva k tomu uvádí: *„Pro případ, kdy zákon nestanoví zvláštní podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat skutečnosti, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze tyto skutečnosti pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce, čímž je zajištěna dostatečná ochrana informací chráněných utajením nebo státem uloženou či uznanou povinností mlčenlivosti a zároveň i zajištěna možnost účinného provádění trestního řízení.“*[1]

Postavení auditorů upravuje zvláštní zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a změně některých zákonů (dále jen „zákon o auditorech“). Podle § 15 odst. 1 zákona o auditorech[2] je auditor povinen, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak, zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, které nejsou veřejně známy a týkají se účetní jednotky, u které provádí auditorskou činnost, případně o všech skutečnostech, které nejsou veřejně známy a týkají se dalších účetních jednotek, ke kterým má přístup jako auditor skupiny. V případě požadavku orgánů činných v trestním řízení vůči auditorovi na poskytnutí informací, které nejsou veřejně známy a týkají se účetní jednotky, u které provádí auditorskou činnost, půjde o informace, na něž se vztahuje zákonná povinnost mlčenlivosti auditora.

Pro zodpovězení otázky, zda lze tuto povinnost mlčenlivosti auditora prolomit postupem podle § 8 odst. 5 trestního řádu, je nutné posoudit, zda zákon o auditorech, jakožto zvláštní zákon, který stanoví předmětnou povinnost mlčenlivosti, stanoví podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti auditora.

Zákon o auditorech obsahuje obecný postup zproštění mlčenlivosti v § 15 odst. 2, podle kterého může auditora a další osoby uvedené v § 15 odst. 1 zákona o auditorech zprostit mlčenlivosti o skutečnostech, které nejsou veřejně známy, účetní jednotka nebo Komora auditorů České republiky (dále jen „Komora“).

Dále pak § 15 odst. 4 zákona o auditorech stanoví případy, které se nepovažují za porušení mlčenlivosti auditora. V § 15 odst. 4 písm. f), g) a h) zákona o auditorech, jsou uvedeny tyto výluky, které se týkají trestního řízení:

- poskytnutí informací příslušným orgánům činným v trestním řízení o skutečnostech svědčících o možném spáchání trestných činů úplatkářství;
- poskytnutí informací orgánům činným v trestním řízení, týká-li se trestní řízení auditora;
- plnění zákonem uložené povinnosti překazít nebo oznámit trestný čin.

Je možné, v konkrétním případě, kdy auditor nebyl zproštěn mlčenlivosti účetní jednotkou ani Komorou či nejde o jednu z výluk podle § 15 odst. 4 zákona o auditorech, použít postup dle § 8 odst. 5 trestního řádu, či nikoli?

Z gramatického výkladu § 15 odst. 2 a 4 písm. f), g) a h) zákona o auditorech vyplývá, že tato ustanovení, tedy zvláštní zákon, neupravují podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat chráněné informace, a proto je zdánlivě možný vůči auditorovi postup orgánů činných v trestním řízení podle § 8 odst. 5 trestního řádu, resp. auditor by byl tímto postupem zproštěn své zákonné povinnosti.

Nicméně tento dílčí závěr není možné přijmout bez dalšího. Předně je třeba upozornit na to, že jde o střet zákonných povinností. Primárně má auditor zákonnou povinnost mlčenlivosti. Je to tedy auditor, kdo je osobou povinnou a tedy osobou, která může být vystavena odpovědnosti v případě porušení této zákonné povinnosti. Tato povinnost mlčenlivosti přitom není privilegium auditora, ale jeho klienta (účetní jednotky). Ochrana je tudíž poskytována informacím o účetní jednotce a umožňuje účetním jednotkám sdělovat chráněné informace auditorovi k výkonu jeho činnosti. Auditor by tak porušením této zákonné povinnosti mlčenlivosti nepoškodil sebe, ale účetní jednotku. Každé poskytnutí informací chráněných touto povinností mlčenlivosti musí být plně souladné s právními předpisy. Na druhé straně pak stojí případná povinnost auditora poskytnout informace na základě § 8 odst. 5 trestního řádu.

Podle názoru autorů článku je použití § 8 odst. 5 trestního řádu v případě auditorů sporné, což vyplývá zejména z následujících argumentů, které je třeba příslušnými metodami vykládat, a to i ve vzájemné souvislosti i:

- Zákon o auditorech pro trestní řízení uvádí konkrétní případy, ve kterých není auditor povinen zachovávat povinnost mlčenlivosti, přičemž mezi tyto případy v současnosti patří již také zákonem uložená povinnost překazít a oznámit spáchání trestného činu;
- Zákon o auditorech stanoví systém zproštění povinnosti mlčenlivosti účetní jednotkou či Komorou, byť nikoli výslovně pro účely trestního řízení;
- Pokud by zákonodárce nechtěl zvlášť upravit prolomení mlčenlivosti auditora pro účely trestního řízení, tak by neprovedl úpravu dle § 15 odst. 4 písm. f) až h) zákona o auditorech a ponechal by bezpochyb aktivní § 8 odst. 5 trestního řádu, když tím, že tuto úpravu přijal, tak stanovil specifické případy, ve kterých auditor není vázán povinností mlčenlivosti pro účely trestního řízení, a zdá se nelogické, aby zákonodárce vymezil některé případy, kdy auditor nemá zákonnou povinnost mlčenlivosti vůči orgánům činným v trestním řízení, a ve zbytku by

tuto mlčenlivost šlo prolomit souhlasem soudce. Spíše se tedy zdá logické, že naopak zákonodárce chtěl stanovit uvedenou úpravou podmínky pro sdělování chráněných informací pro účely trestního řízení;

- Důvodová zpráva k § 13 až 18 zákona o auditorech[3] uvádí „S ohledem na praktické problémy a jiné právní předpisy je upravena mlčenlivost, kterou statutární auditor neporuší, bude-li podávat povinná hlášení zákonem vymezeným subjektům – např. orgánům činným v trestním řízení v případech, kdy jde o skutečnosti svědčící o možném nezákonném činu podplácení”.

Spornost použití postupu podle § 8 odst. 5 trestního řádu v případě auditorů pak reflektuje i respektovaný odborný výklad trestního řádu,[4] a to po změně právě uvedených ustanovení zákona o auditorech upravujících uvedené výluky z povinnosti mlčenlivosti pro trestní řízení. Rovněž pro podporu názoru pro použití postupu podle § 8 odst. 5 trestního řádu v případě auditorů byl uváděn argument, že zákon o auditorech neupravuje řešení zákonem uložené povinnosti překazit a oznámit spáchání trestného činu, což je již zákonem o auditorech rovněž ve výluce upraveno. K dané problematice není dostupná žádná relevantní judikatura.

V případě spornosti zákonnosti zásahu do zákonné povinnosti mlčenlivosti auditora postupem podle § 8 odst. 5 trestního řádu se jako právně správný postup jeví takový, že auditor primárně dodrží svou jasnou zákonnou povinnost mlčenlivosti podle § 15 odst. 1 zákona o auditorech, kterou poruší až poté, co mu to bude závazně a pravomocně uloženo. Tedy auditor orgánům činným v trestním řízení postupujícím podle § 8 odst. 5 trestního řádu se souhlasem soudce požadované a chráněné informace nevydá a využije veškeré zákonné prostředky obrany proti eventuálně uložené pořádkové pokutě.

JUDr. Filip Seifert, MBA,
advokát, společník

[SEIFERT A PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 603 194 424
e-mail: office@akseifert.cz

[1] Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [140/1961](#) Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (vydán pod č. [265/2001](#) Sb. v částce 102/2001 Sb. dne 31. 7. 2001).

[2] K ompletní textace § 15 odst. 1 zákona o auditorech je následující: „Auditor je povinen, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak, zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, které nejsou veřejně známy a týkají se účetní jednotky, u které provádí auditorskou činnost, případně o všech skutečnostech, které nejsou veřejně známy a týkají se dalších účetních jednotek, ke kterým má přístup jako auditor skupiny. Tato povinnost se vztahuje i na auditora, který na auditorské zakázce přestal pracovat, na auditora, který má pozastaven výkon auditorské činnosti nebo kterému zaniklo oprávnění k výkonu auditorské činnosti, členy Prezidia Rady, členy orgánů Komory, zaměstnance Komory a Rady, kontrolory kvality a dále na osoby, které na základě pověření Komorou nebo Radou mají nebo měly k takovým informacím přístup, zaměstnance auditora, společníky a členy orgánů auditorské společnosti.“

[3] Důvodová zpráva k zákonu č. [93/2009](#) Sb. o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech).

[4] Šámal, P. a kol. Trestní řád. Komentář. I. díl. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013.: Zákon o auditorech sice v § 15 odst. 4 písm. e), f) zákona č. [93/2009](#) Sb. nyní stanoví, že za porušení mlčenlivosti se nepovažuje poskytnutí informací příslušným orgánům činným v trestním řízení o skutečnostech svědčících o možném spáchání trestných činů úplatkářství nebo poskytnutí informací soudu nebo poskytnutí informací orgánům činným v trestním řízení, týká-li se trestní řízení statutárního auditora, ale i nadále neobsahuje úpravu podmínek, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, které jsou podle takového zákona utajovány nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, a proto lze tyto informace v dalších případech i nadále pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce, zvláště když zde vůbec není vyřešen vztah k případům zákonem uložené povinnosti překazit a oznámit spáchání trestného činu.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)